

Реферат на тему: "Порівняльна характеристика Кутузова і Наполеона в романі Л. М. Толстого "Війна і Мир""

Лев Толстой

Порівняльна характеристика Кутузова і Наполеона
в романі Л. М. Толстого "Війна і Мир"

Роман Л. М. Толстого "Війна і Мир" є, на думку відомих письменників і критиків, "найвеличнішим романом у світі". У своєму творі письменник прославив головнокомандувача Кутузова як натхненника і організатора перемог російського народу. Толстой неодноразово підкреслює, що Кутузов є справжнім народним героєм. Кутузов постає перед нами в романі як проста російська людина і водночас як мудрий історичний діяч та полководець. Для Толстого головне в Кутузові — це його кровний зв'язок з народом — "то народное чувство, которое он носит в себе во всей чистоте и силе его". Автор представляє Кутузова як мудрого полководця, який глибоко і правильно розуміє та передбачає хід подій. Не випадково правильна оцінка Кутузовим перебігу подій завжди підтверджується пізніше. Наприклад, він правильно оцінив значення Бородинської битви, відзначивши, що це перемога. В зображенні Толстого Кутузов — це живе обличчя. Автор показує його ходу, жести, міміку, його знамените око, яке є або ласкавим або насмішкуватим.

Протилежною Кутузову постаттю є Наполеон. Л. Толстой рішуче виступає проти "культу" Наполеона. Для письменника Наполеон — це агресор, який напав на Росію. Він спалював міста і села, вбивав російських людей, грабував, знищував великі культурні цінності, навіть віддав наказ знищити Кремль. Наполеон — самозакоханий, владний полководець, який прагне світового панування. У перших частинах роману Л. Толстой іронічно говорить про плазування перед Наполеоном, яке виникло та поширилося у вищих світських колах Росії. Від самого початку роману Толстой чітко висловлює своє ставлення до цього державного діяча. Так, він показує, що у вчинках Наполеона окрім примхи немає нічого. Проте Наполеон "вірив в себе і весь світ вірив в нього".

Кожен персонаж роману думає про Наполеона по-своєму. Письменник змальовує цього знаменитого полководця як "маленьку людину" з неприємно-вдаваною усмішкою на обличчі, з "круглим животом". Наполеон постає перед нами як закохана в себе людина, яка є далекою від думок про народ. Не випадково слово "я" є любимим словом Наполеона. У цьому можна побачити протиставлення Кутузова Наполеону. На думку автора, справжнім героєм є народний полководець, той хто справді вболіває про славу і свободу своєї Вітчизни.

Таким чином, читач робить висновок про те, що два полководці є діаметрально

протилежні. Наполеон — це втілення самовпевненості та честолюбства. Єдине, що є позитивне в цьому образі, так це його акторські здібності. Толстой допомагає читачеві зробити висновок про те, що Наполеон прославився у Європі лише завдяки цим здібностям. Різке протиставлення Кутузова та Наполеона подається автором роману з точки зору ставлення кожного з них до народу, а також до власної особи. Толстой вважає, що в Кутузові втілені кращі риси громадського діяча того часу — патріотизм, простота, скромність, чутливість, рішучість та щирість в досягненні цілі, підпорядкування власних інтересів та цілей волі народу. Разом з тим, Наполеон, на думку Льва Толстого, є людиною егоїстичною, яка нехтує інтересами народу, прагне на основі свого бажання правити над життям та долею людей.

Всі думки, почуття і вчинки Кутузова скеровані на досягнення мети, яка відповідає інтересам народу, — зберегти свою самостійність, позбавитися злого і підступного ворога. Вся його діяльність носить народний характер, визначається його любов'ю до Батьківщини, народу, вірою в його силу. Призначений головнокомандувачем супроти волі царя, але за бажанням людей, Кутузов бачить патріотизм армії і населення як вирішальну передумову перемоги.

Зовсім інший, антинародний характер має діяльність Наполеона. Вона скерована проти інтересів європейських народів, які він пограбував. Таким чином, мова йде не лише про французький народ. Наполеон є непрямым вбивцею багатьох тисяч людей у Європі. Разом з тим, він не переймається цим. Цей діяч зайнятий винятково своєю власною особою. Він уявив себе надлюдиною, якій не личить дбати про духовний стан людей, які його оточують.

У поведінці російського полководця Толстой відзначає скромність, доступність для народу. Більше того, для Кутузова важлива думка щодо себе саме простих людей. Зовсім іншим постає перед нами Наполеон. Імператор є вкрай надмірним, властолюбним, ненатуральним і злим. Він не може відповідати високим моральним вимогам, тому в ньому немає справжньої величності.

І, нарешті, головна відмінність між цими двома полководцями полягає в тому, що Кутузов в битвах завжди намагався діяти в повному єднанні з усім російським народом. Лев Толстой бачить у цьому головну причину перемоги Росії у важкій війні 1812 р. На противагу Кутузову Наполеон не лише не розумів, але і не намагався зрозуміти настрої свого народу.

На підставі вищесказаного можна зробити висновок про те, що видатний діяч стає справжнім переможцем лише і лише за умови єдності з народом. Єдність лідера і народу є запорукою перемоги. Відсутність такої єдності призводить до поразки.